

Leikandi lestrarfærni

Mennta og menningarmálaráðuneytið í samvinnu við sveitarfélög og skóla setti fram þjóðarsáttmála um læsi sem hefur það að markmiði að öll börn geti við lok grunnskóla lesið sér til gagns. Læsisstefna Kópavogs er byggð á sama grunni eins og sjá má á heimasíðu Kópavogsbæjar. Læsisstefnuna má lesa á heimasíðu skólans.

Í stefnu Kópavogsbæjar eru sett fram skýr markmið til skóla bæjarins um að þeim beri að stefna að því að 90% nemenda verði læsir í lok grunnskóla eins og þjóðarsáttmálinn kveður á um. Skólarnir hafa hver um sig mótað sína eigin stefnu um hvernig þeir vilja ná þessum markmiðum. Ný læsisstefna Álfhólsskóla hefur verið birt á heimasíðu skólans og var stefnan unnin af lestrarkennsluteymi skólans, með ráðgjöf frá lestrarráðgjafa MMS, en í því sitja stjórnendur, almennir kennarar og sérkennarar af öllum aldurstigum. Markmiðið með læsisstefnu Álfhólsskóla hefur verið að fastmóta leiðir í lestri og lestrarfærni og setja fram námsmarkmið í lestrarkennslu. Lestrarkennsluteymið vann að því að setja fram markvissar áherslur um lestrarkennslu og viðbragðsáætlanir um greiningar og próf. Niðurstöður eru ætlaðar til að finna leiðir til úrbóta. Lesskilningur og lestrarframfarir eru grunnþættir þeirrar vinnu sem þarf að vera í sífelldri þróun. Því er viðbúið að breytingar eigi sér stað bæði með nýjum leiðum og nýrri sýn á greiningar og próf.

Menntamálastofnun hefur gefið út mælitæki í lestrarfærni fyrir skólakerfi landsins sem Álfhólsskóli nýtir ásamt öðrum prófum og leiðum sem hafa gefist vel við að meta lestrarhæfni nemenda. Lesfimipróf Menntamálastofnunnar eru einstaklingsmiðuð próf, ætluð fyrir 1.-10.bekk grunnskóla. Umsjónarkennarar og sérkennarar leggja prófin fyrir þrisvar á ári, í september, janúar og maí, og skila inn niðurstöðum rafrænt. Þessi próf gefa nemendum, foreldrum og skólanum sýn á hvar nemandinn er staddur í lestrarferlinu. Unnið er markvisst með niðurstöður þessara prófa, kennarar og stjórnendur funda um niðurstöður, meta árangur og ákvarða svo sérstækar aðgerðir, úrræði og íhlutun eftir þörfum.

Góð lestrarfærni er ein forsenda þess að taka virkan þátt í nútímasamfélagi (Aðalnámskrá grunnskóla, 2013). Það er mjög mikilvægt að kennarar þekki vel þróun lesturs og hafi faglega þekkingu til að geta gripið inn í lestrarferlið ef nemandi er í hættu á að lenda í erfiðleikum með lestrarnám sitt. Það getur skipt sköpum að grípa inn í með snemmtækri íhlutun og má með því móti jafnvel koma í veg fyrir alvarlega lestrarerfiðleika síðar meir (Steinunn Torfadóttir, Helga Sigurmundsdóttir, Bjartey Sigurðardóttir og Ásthildur Bj. Snorradóttir, 2010). Afar brýnt er að kennarar sem sinna lestrarkennslu séu vel að sér hvað varðar forspárgildi skimunarprófa og meðvitaðir um mikilvægi snemmtækra íhlutunar, þeir hafi færni og þekkingu til að nýta sér fjölbreyttar lestrarkennsluaðferðir og geti einstaklingsmiðuð aðferðir sínar svo unnið sé með þá þætti hjá hverjum og einum þar sem þörfin er mest (Walpole og McKenna, 2007). Einn mikilvægasti hluti verkefnisins Leikandi lestrarfærni er að kennarar fái að sitja námskeið og öðlast frekari færni og þekkingu á sviði læsis, lestrar og snemmtækra íhlutunar, enda eru ekki allir kennarar með þessa færni í farteskinu. Öflugir lestrarkennarar með víðtæka þekkingu og færni í lestrarkennsluaðferðum hljómar jafnframt saman við læsisstefnu Kópavogs, sem byggir á þjóðarsáttmála um læsi, þar sem lögð er áhersla á að hvetja kennara til að prófa sig áfram með mismunandi kennsluaðferðir og nýjungar í starfi, kennarar noti fjölbreyttar og skapandi kennsluaðferðir í lestri og lestrarkennslu og lestarþjálfun sé markviss í 1.10.bekk (Stefna Kópavogsbæjar um mál og lestur í leik- og grunnskólum, 2016).

Myndað hefur verið lestrarkennsluteymi kennara og stjórnanda. Teymið er leiðandi í fjölbreyttum lestrarkennsluaðferðum og til ráðgjafar og stuðnings við kennara við undirbúning kennslu og framkvæmd íhlutunar. Teymið fundar ásamt ytri ráðgjafa, sérfræðingi í lestrarkennslu á hópfunði einu sinni til tvisvar í mánuði eftir þörfum. Lögð verður áhersla á að kennarar prófi sig áfram með

fjölbreytta kennsluhætti og nýbreytni í lestrarkennslu, t.a.m. PALS, leshröðun og gagnvirkan lestur, og þeir fái fræðslu og leiðsögn um ólíkar lestrarkennsluaðferðir. Brýnt er að heimili og skóli vinni vel saman að lestrarnámi barna. Hluti af verkefninu er jafnframt að veita foreldrum og forráðamönnum nemenda í 1. og 2. bekk fræðslu og námskeið um lestur og lestrarkennslu að hausti, svo þetta samvinnuverkefni heimilis og skóla beri enn meiri árangur.

Markmið verkefnisins eru að:

- Vinna að áframhaldandi þróun lærdómssamfélags í Álfhólsskóla.
- Styrkja starfsmannahópin sem heild og efla gagnkvæmt traust og virðingu.
- Efla faglega ígrundun og gagnrýna umræðu.
- Starfsfólk sé í samvinnu en ekki bara samráði.
- Starfsfólk læri af hvert öðru og með hvert öðru.
- Starfsfólk öðlist færni í að spyrja gagnrýninna spurninga um starfshætti og árangur.
- Stuðla að umbótum á skólastarfinu sem leiðir af sér betri árangur með nemendum.
- Nýta ytri ráðgjafa við starfsþróun.
- Kennarar myndi sér sameiginlega framtíðarsýn og markmið og vinni að þeim saman.
- Kennarar hafi afmarkaðan tíma til þess að sinna sinni starfsþróun út frá eigin áhuga og sannfæringu.
- Koma á starfsþróunarteymi sem byggir á starfendarannsóknum.
- Kennarar og stjórnendur fái færni í og tækifæri til að ígrunda og meta starfsþróun sína.
- Efla lestrar- og læsiskennslu í Álfhólsskóla.
- Kennarar öðlist öryggi og færni í að beita ólíkum lestrarkennslukennsluaðferðum.
- Nemendur fái nám og lestrarkennslu við hæfi.
- Yfir 90% nemenda nái viðmiði 1 í lesfimi.